

# DEBRECZENI ÚJSÁG

**ELŐFIZETÉSI ÁR:**

**HELYBEN:** Félévre . . . 3 kor. — Hl. Negyedévre . 3 kor. — Hl.  
**VIDÉKEN:** Félévre . . . 3 kor. — Hl. Negyedévre . 4 kor. 50 Hl.

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató

**THAN GYULA.**

**SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:**

Debreczen, Péter Biedermaan-palota, földszint, az udvarban hátul.

## A nemzeti állam.

Beksics Gusztávnak gondolatébresztő „Nemzeti akció“-ja értékes eszmékkel termékenyíti meg a közvéleményt.

Nemcsak az érdeklődést váltja ki, hanem a kritikát is, mert nagy adag pártpolitika van lerakva a Beksics könyvében és mert Beksics az optimizmus rózsás szemüvegén keresztül nézi a mai magyar társadalmat, amelyről erősen hiszi, hogy fogékony az ő politikájának megértésére és átértésére.

A közjogi ellenzék kétséges lojalitással és hazafias lelkesedéssel vallja magát dolgozótársnak abban a munkában, amelyet az egységes magyar nemzeti állam kiépítéseért folytatnak azok a „honmentő“ politikások, akik a 67-es alapon állva, szinte lefoglalják maguknak és kizárólag csakis maguknak annak a jogát, hogy ők az igazi harcosai nemzeti politikánknak.

Hogy a nemzeti államnak

ideálját elérjük, politikailag is, gazdaságilag is függetleníteni kell magunkat. A politikai függetlenséget a régóta szunyadó, ámbátor döntő szereplésre hivatott, hatalmas társadalmi erők felébredése készíti elő.

Beksics szózata tán felrázza mély álmából a nemzeti élet minden terén dominálásra hivatott magyar társadalmat. Ennek a bekövetkezését egyaránt kívánja és szükségesnek tartja úgy a kormánypárti, mint az ellenzéki befogás. Ugy szintén azt is, hogy Beksicsnek nagy nemzeti terve az állam megerősödéséről megvalósuljon.

De ez állomkép, igaz: színes, gyönyörködtető, de mégis csak állomkép marad mindaddig, amíg Ausztriától függünk, gazdasági tekintetben főként, amíg Magyarországot gazdasági gyarmattá alacsonyítják azok, akik nem akarják elismerni azt az imponálóan nagy igazságot, hogy előbb teljesen függetleníteni kell magunkat gazdaságilag Ausztriától és csak

azután beszélhetünk politikai önállóságról, erős és egységes nemzeti állam kiépítéséről és nagyhatalmi állásról.

Beksics csak annyiban számol munkájában az önálló vagy közös vámterületnek állandóan felszinen tartott, nagyfontosságú kérdésével, amennyiben az ország mostani gazdasági függésének fenntartása mellett keresi azokat az eszközöket, amelyekkel nemzeti politikát lehet csinálni.

Szó sem lehet nemzeti állomról addig, amíg nem mi intézzük gazdasági politikánkat, amíg a Lajtán-tulról dirigálnak bennünket nagyobb dicsőségére a magyarság függetlenségre való buzgó törekvésének.

Nem értékesíthetjük úgy, a hogy szeretnénk, termelésünket. Nem tehetjük se politikailag, se gazdaságilag, se kulturális, se társadalmi tekintetben erősé és hatalmassá a magyarságot, amíg nincs ennek a kiszípolyozott országnak önálló vámterülete.

Ez a fogalom, amelyet a

## Tíz év múlva.

Egész diákkorukban jó barátok voltak. Ha egyik öült, a másik is osztotta örémét, ha valamelyiket bánat érte, mind a ketten sirtak. Csakhogy az öromból bizony kevés jutott nekik. Szegény fia volt mindégük. A tanulás mellett a mindennapi is maguknak kellett megszerezni. De ők azért nem zúgolódtak, — dolgoztak szorgalmasan. S mikor vasárnap délutánonkon a hosszú heti fáradság után kimentek egy-egy rövidke sétára, olyan jól esett nekik az eg,üttlét; olyan jól esett elbeszélgetni arról a kis szőke leányról.

— Hej Pista, ha az a leány szeretne engem! — mondá Bodnár Kari.

— Pista nem felelt rá, csak szótlanul ment mellette egy darabig, míg végre ő is megszólalt: „Bar soh'se láttam volna! Pedig minden nap találkozom vele s olyan jól esik látnom őt. Miért is láttam azt a

csábító mosolyt, miért is néstem azokba a szemekbe.“

— Szegény Pista...sajnálkozék Kari, pedig neki talán még jobban fajt valami ott a szíve táján.

— Mikor először megláttam, azt hittem, hogy a szíve lángja ragyog felém szememből, pedig a pokol volt... —

— Ne mond Pista, hogy a pokol, inkább mond lidércfénynek; mert hisz n lidércfény, mely maga után vonja az embereket, s midőn veszélybe dönti, eltűnik.

— Átkozott lidércfény... —

— No átkozd, hiszen szereted. Lásd én áldást mondek rája, pedig gyógyíthatatlan sebet ütöt: a szíve men.

— Nem átkozom hát. Legyen boldog! Azt a kint, amit én érzek, ne érezze sohase.

— S attól az uttól, melyre szépséges csábítja, óvja meg az Isten.

Igy beszéltek nagy párbossal ama nap délutánján, melynek éjjelén el akartak távozni a városból, hogy tíz évig ne is jöjjenek feléje, csak majd a tíz éves találkozóra. Még egyszer elmentek afelé a ház felé, melyhez mindket öjüket olyan fájdalom kötötte; még egyszer belenéztek a szemébe, melyek az ablakból olyan csóban ragyogtak feléjük, — aztán elmentek a városból, elváltak egymástól.

Multak az évek, mindégük jó hivatalba jutott. Gerő Pista egyik nagy vasuti állomás főnöke lett, Bodnár Kari a teologia végeztével jó eklézsiába jutott. Távol volt egymástól a két jó barát, de levelezés által fentartották a barátságot. Egyszer jött egy levél Karitól. Rövid, — de kedves levél volt: násznagynak hívja Pistát lakodalmára. El is ment Pista, mulatott jó kedvvel, vidáman, s hogy a jó kedvét

## LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

**Lusztig és Bán** fűszer-, liszt- és gyümölcsüzemanyagok Debreczen, Városi bérház. (Uj buscsainokkal szemben.)

Hoz a kicsinybeni vásárlásoknál is a legolcsóbb árak számítatainak.

magyar közgazdaság szótárában szentté avatott a nemzeti érdek, elválaszthatatlan a nemzeti állam kiépítésének munkájában a társadalom egységes kialakulásától. A mai függőség állapotában politikai kacérság kell ahhoz, hogy a nemzeti állam megerősödéséről beszéljenek gazdasági függetlenség hiányában.

### A katolikus kongresszus.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, jan. 17.

A katolikus kongresszus mai folytatóságos ülésén, a mely délelőtt tíz órákor kezdődött, gróf Szapáry Gyula elnökölt. — A jegyzőkönyv felolvasása után Ugron Gábor a jegyzőkönyvre vonatkozólag tett észrevételt.

Az első szónok Major Ferencz volt. Beszéde elején, mint jellemző és érdekes jelenséget szükségesnek tartja felemlíteni, hogy a kongresszuson eddig elhangzott szónoklatokban megtalálja azt, hogy mindenütt bizalmatlanság mutatkozik a kormány iránt a katolikus autonómia kérdésével illetőleg. A kormányzat nem akarja elismerni, hogy állami érdekből is mulasztatlanul szükség van a katolikus autonómia. Minnek lépne a kongresszus az alkudozások terére a kormányval szemben, a mikor a magyar katolicizmusnak csak a legkisebb kedvezményeket és előnyöket akarják nyújtani.

Erkölcsei kötelessége a kongresszusnak, hogy tiltakozzék az ellen, hogy a királyi leirat hatályosságát a miniszter akarata elé helyezi az autonómia kérdésében. Élénken emlékszik még a kongresszus arra, hogy az egyházpolitikai javaslatok idején is oda-szegtették a kormány akarata az uralkodó akaratával szemben. A tárgyalások eddigi során kizárólag csakis annak a törekvésnek adott kifejezést, hogy a magyar katolicizmusnak szüksége van erős, egészséges és biztos alapokon nyugvó autonómia. Ha katolikus intelligenciát akar nevelni a magyar katolicizmus, akkor a katolikus

iskolákra is az autonómia kell felügyelnie. Az iskolák katolikus szelleméről és jogi természetéről szól azután. Hogy nem katolikusok, hanem más felekezethez tartozó kormányférfiak elmennek a saját hitfelekezetük érdekeit védelmező kongresszusokra, azt minden kínálkozó alkalommal tapasztaltuk. De a mikor a katolikus érdekek ápolásáról van szó, akkor a katolikus kormányférfiakat hiába keressük a gyűléseken és a kongresszusokon. Hasztalan kutatunk ilyenkor miniszterek után, de még sikertelenebbül kutatunk miniszterjelöltek után. Ez sértés nemcsak a most folyó katolikus kongresszusra, de az egész magyar katolicizmusra. Csatlakozik Zichy Nándor véleményéhez.

Ezután Horánszky Nándor emelkedett fel szólásra. Az egyház szervezésével, a püspöki kar helyzetével és a legfőbbkegyur állásfoglalásával egyaránt számolnunk kell. A fejlődés lehetőségét nem szabad elzárni, de alkalmasabb időt vár a teljes autonómia megvalósítására. Lemondásról beszélnék itt minduntalan, de senki se mutatta ki világosan és teljes határozottsággal, hogy miről vagyunk kénytelenek lemondani. Az autonómia fontos kérdésénél, a 27-es bizottság elaborátumának el nem fogadásánál nem is tanácsos lemondásról beszélni, de jogoknak konfiskációjáról itt szó sincs. — Rakovszky István vádjával szemben kijelenti, hogy az illetékes férfiakat csakis egyoldalu elfogultsággal lehet azzal az alap-talan vádaskodással illetni, hogy ellenségei az autonómia.

Rakovszky István röviden reflektál Horánszkyra. Azok az iskolák a miénk s azokban megvonják tőlünk a jogokat. Nem 12 iskoláról van szó, hanem ötvenkettőről, melyekben a miniszter feltétlen dirigál, az 5 tankönyveit kell használni s nincs biztositékunk arra, hogy ott akármily atheista könyvet is taníthassanak. Ő Magyarországon annak volna hiva, hogy a középiskolák — a felekezetek befolyása mellett — az állam fenntartása alá helyeztessenek. (Hosszas mozgás, helyeslés) mert ő amellet hogy katolikus, első sorban magyar ember. (Hosszas tetszés, másfelől mozgás, ellenmondás, nyugtalanság.) Ezt kötelességének tartotta kijelenteni.

Szapáry Gyula gr. elnök: Indítványozza, hogy a legközelebbi ülés esütőrtökön legyen s tekintettel arra, hogy a képviselőház és esetleg a főrendiház is tart üléseket, azontal az ülések délután 4 óra-

kor kezdődjenek és pedig a főváros tanácskozó tőmében, mely jobban megvilágítható.

A kongresszus az indítványt elfogadja.

### Tulhajtott humanitás.

E cím alatt az ujdonságok élén egy cikk jelent meg a „D. U.” tegnapi számában, melyet az író, Szabi. ur a Debreczenben közelebb létesült rabsegélyző egyesület ellen látott jónak írni.

Minden önbizelgés nélkül sejtethetem, hogy annak a cikkkecskének éle, ha nem vagyok is megnevezve, ellenem irányul. Én vagyok tehát az, ki tulhajtott emberieskedéssel valóságos járomba fogom, prés alá szorítom a város társadalmát és addig présellem, amíg a humanizmust ki nem szorítom belőle; egyke vagyok tehát én is a humanizmus szörnycetegeinek stb., stb.

Mondhatom, hogy a t. cikkíró rendkívül könnyű fegyverrel indult harcra a rabsegélyző egyesület, vagy annak bármelyik barátja ellen, ha csak ilyen cikket tud ellene írni. Nevezze meg én nekem azt az embert, aki nemhogy tulhajtott, de általában csak ugynevezhető zaklatásnak is kitétetett volna általam, vagy a rabsegélyző egyesület bármelyik tagja által akármely tekintetben is. Ha valaki tagnak beiratkozott, annak bizony tisztesség dolga kifizetni a maga tagsági díját legalább egy esztendőre; de ha valaki ki akar astán lezni körünk-ből, egyetlen szó és megjegyzés nélkül kibocsátjuk őt köteleinkből. Nagyon illetékes helyen én mondtam azt, hogy nekünk minden egyebet lehet talán tennünk, csak azt nem, hogy kényszerítsünk valakit az egyesületünkben való benmaradásra. A nálam beiratkozott tagok között egyetlen egy van, akit én úgy irtam be, mert emlékezetem szerint egy más körben kinyilatkoztatta előttem belépési szándékát, de mielőtt a fizetést megtagadta, én mondtam, hogy nem kell többé az eljárónak hozzá mennie. Ugyanazzal a jeggal, amelylyel a felszólaló élt, bátran zaklatásnak vehetem én azt, ha egy nagy sereg egyesület, kör vagy társadalmi intézmény, melynek tagja vagyok, most ujév táján elküldötte hozzám fizetési nyugtáját.

Fényes világitásról, fürdőről, könyvtárról, ételről beszél a cikkíró, amelyeket

még inkább fokozza, pohárköszöntés közben, viszont ő hívta meg Karit násznagynak: mert hát ő is házasodik ám. No lett is aztán tréfalódás: találgatták, ki lehet a menyasszony, szép-e, jó-e? Pista csak mosolygott a sok kérdésre, majd, hogy szabaduljon a másik szobába, hol Klárka, a t. i. pap lánya szedgetett süteményeket tálczára, hogy bevigye a vendégeknek.

— Jaj, Klára kisasszony, szólt Pista, adjon tanácsot, hogyan szabaduljak a sok kérdés elől?

— Miféle kérdés elől?

— Mindenki azt akarja tudni, ki a menyasszonyom, mivel násznagynak kértem a véglegényt lakodalmamra — tréfából.

— Erre már nem tudok tanácsot adni. De valakit mégis csak mondjon, hogy emelje a jó kedvet.

— Igen ám, de mit mondana hozzá az illető?

— Jót nevetne rajta.

— Gondolja?

— Hát persze.

— Nem haragudna meg?

— Már azért tudna valaki megharagudni?

— Tehát így tesztek. Köszönöm a tanácsot, s most majd segítem bevinni a süteményt, mondta Pista ravasz mosolylyal.

Alig léptek be, óriási kacagás támadt a vendégek között, s újra piszkálni kezdték Pistát: „Ni, a szép urfi megszökött a kérdés elől.” ... Ezt már nem állhatta tovább Pista, Odaált közre, ahol Klárka az asztalra helyezte a süteményt, s ünnepélyes hangon kijelentette, hogy kész a kérdésekre felelni, csak tessék kérdezni.

— No hát szép beszéd, szólt Kuty Márton tiszteletes, ki hát a menyasszonya.

Pista egy kicsit megreszelte a torkát, végigsimította a homlokát s szinte büszkén szólalt meg hirtelen karonfogva Klárikát: „Van szerencsém bemutatni Kuty Klára kisasszonyt mint menyasszonyomat...”

No lett erre nagy csend. Kuty uram ugy a válla közé huzta fejét mintba el akarná dugni, Klárka meg ugy eltűnt, hogy megtalálni is nehéz lett volna — de biz őt mégis megtalálta Pista, s hogyan hogy nem, azután két hétre kézfogót tartottak. Volt is aztán híre a t. i. tréfának.

Eljött a tízéves találkozás ideje. Pista

és Kari előre megírták egymásnak, hogy a győri állomáson találkoznak. Mindegyik vitte magával a felségét is. De szép két pár is volt. Aki csak eléltt mellettük a váróteremben, megakadt rajtuk a szem, mikor felültek a vonatra. sok kíváncsi szem tekintett utánuk. A vonaton a találkozásról folyt a beszéd: kik lesznek ott, hogy lesz... stb. Megérkeztek végre a célhoz. Leszálltak, s kíváncsian tekintettek körül, vajjon mi újat találnak tíz év után. Minden kis dolog megragadta figyelmüket — csak azt a halvány asszonyt nem vették észre, ki kopott ruhában ott ült a kijáratnál. Rossz uton járt, megbotlott, elesett, aztán beteg volt sokáig, éhezett sokat, de nem mert kérni, ahol mindenki ismert, kijött hát ide, itt talán az idegen utasok könyörülnek rajta... olyan szomorúan, olyan kérdőleg tekintett arra a két ifju párra, akik feléje közeledtek. Mindegyik zsebébe nyult, hogy alamizsnát vegyen elő a szegény nő számára. Odanyújtották neki, s amint rátekintettek, olyan ismerősnek tűnt fel előttük. Elővették tárczájukat s aztán hirtelen felugrottak egy bérkocsira.

Nagy Vincze.

a debreczeni fogház letartóztatottjai, mint a humanizmusnak éppen elég részét élvezik a fogház falai közt. Nem tudom, volt-e a cikkíró valaha a mi fogházunkban, de hogy ott fényes világitást nem láthatott soha, azt már jól tudom. Annyi világitásnak mindenesetre kell lenni, hogy a fogházőrök az ajtó kukucáján éjjel is meggyőződhesse a kötelességük szerint a felől, hogy valamelyik fogoly nem akarja-e magát czellájában elemészteni. Az is igaz, hogy egyik-másik szennyes ruhájú, piszkos testű foglyot meg szokták fürdetni, mielőtt czellájába bevinnék; olvasmányokat is kapnak azok közül többen, kik olvasni tudnak; no éltel pedig mindannyian kapnak, hogy éhen ne haljanak; ámde a cikkíró szerint „a humanitást első sorban is ott kell gyakorolni, ahol kenyér nincs, de van tisztaság, van becsület s olyanokon kell segíteni, akiknek első sorban kenyérré van szükségük, nem pedig olyanok érdekében fáradozni, a kiknek csupán lelki adományokra van szükségük; s rosszul fogja fel a hivatását az, aki meg nem érdemelt helyen osztogatja a kenyeret.”

A cikkíró urat valaki ugrathatta be a cikknek az irásába. Hogy miért? az nem tartozik reám s legkevésbé sem tördöm vele. De úgy látszik, sem az az illető, sem a cikkíró ur nem tudja, hogy pl. én minden vasárnap predikálok a debreczeni kir. törvényszék fogházában s köznaponként is benézek oda s tanítom és vigasztalatom azokat, kik hozzám kihallgatásért fordulnak, vagy akiket saját jószántomból czelláikban igen gyakran felkeresek. Mostanában, igaz, két vasárnap nem voltam itthon, de az elsőn a miskolci fogházban, mult vasárnap pedig a váci fogházban predikáltam. Azután meg — úgy látszik — a cikk írójának és besugójának távoli fogalma sincsen a mi rabsegélyző egyesületünk jótékonyági működéséről; hiszen mi kimondtuk, hogy — egyelőre legalább — csak a letartóztatottak inséggel küzdő, a család-fentartó nélkül ártatlanul nyomorban küzdő családtagjait fogjuk segélyezni s eddig még e téren nem tettünk egyebet, minthogy egyetlen egy fogolynak kenyér- és fűtő-készlet nélkül inségesen szenvedő szegény feleségét segélyeztük régy hónapra havi 10-10 koronával és egy fél öl fával, egy nagyon szegény nőt, kinek három kicsiny gyermeke volt s éppen akkor közel állott a negyedikkel való lebetegedéshez.

Ha ez tulhajtott humanizmus, akkor én egyáltalában nem tudom elképzelni azt, hogy miért is vették be a szótárakba a humanizmus szót s miért tartogatja azt lelke eszményeként sok ember?! Többi pénzünk megvan és takarékpénztárakban gyümölcsösök, de bizonyára fel fogjuk azt használni a később befolyó jövedelmekkel együtt a humanizmusnak ama nagy és nemes céljára, a melyre fontebb rámutattam.

Csak legyen a cikkíró méltányos és igazságos s ne igyekezzék olyan eszme fölött pácztát törni, amelyet a maga czélzataiban s létesítése módzataiban nem ismer. Egyebet én nem kérek tőle s akkor bátran haladhatunk tovább, kiki a maga élete útjain, küzdve a maga eszményeiért. Én mindenesetre zavartalanul haladok elő a magam útjain, mert nem volnék férfi, ha egy-egy apróbb támadás kizökkentene arról a pályáról, amelyen lelke tiszta meggyőződésével járok-kelek, tevénykedem ebben a mi itteni társadalmunkban.

Csiky Lajos.

Csiky Lajos nagytitiszteletű ur fenti nyilatkozatát szóról-szóra közreadtuk, mert sem a méntések, sem a tájékoztató felvilágosítások elől nem szoktunk elzárkózni. Csakhogy a fenti nyilatkozat nem is any-

nyira felvilágosítás, mint inkább kedveső alkalom arra, hogy a nagytitiszteletű ur elmondja, hol-merre járt és mit csinált. Ha a közleménnyel egyáltalában találva érezte magát, úgy tisztán az adatok megdöntésére s nem a kérdéskör távol eső funkcióira kellett volna súlyt fektetnie. Ez nem felvilágosítás, ez hivalkodás.

Másfelől méltóztassák kegyesen tudomásul venni, hogy bennünket *beugratni* nem lehet. A közügy harezosai vagyunk s a felhangzott jogos panaszok alapján teszszük kritika tárgyává az egyes társadalmi kérdéseket. Ha beugrásról egyáltalában szó lehet, talán inkább mondható ez azokra, a kik a nagytitiszteletű ur által oly sokra beosült rabegyletbe *beugrottak*. Az a körülmény legalább, amit a válaszban is konstataálni méltóztatott, hogy most vannak, akik *kiugranak* belőle, élénken e mellett bizonyít.

Menjünk tovább! Azt állítja a nagytitiszteletű ur, hogy a rabsegélyző egyesület célja a rabok családjának segélyezése. Mutasson hát nekünk csak egy embert is, aki a *rabsegélyző* címből azt olvassa ki, hogy *nem rabokat segélyez*. Vagy igazán rabsegélyző az egyesület és akkor jogos a cím, vagy pedig másokat segélyez s ez esetben a rabsegélyző cím lehet *megetté vesztő*, vagy ha úgy tetszik — *sületlen*.

Am legyen! Koncedáljuk, hogy a rabsegélyző nem rabokat, hanem azok keresetképtelen családjait segélyezi. Abból azonban, hogy e célra az egyesület fennállása óta negyven koronát és fél öl fát méltóztatott szentelni, a tőkét pedig a takarékpénztárban őrzik, mi még nem látjuk be, hogy a rabsegélyző egyesület eleget tett hivatásának. Szóval még több és nagyobb hiba. Azért gyűjteni tagokat, hogy egy képtelen egyesület létesüljön, a takarékbba pénz gyűljön és segélyben csak negyven koronáig részesüljön a szegény, — nem az igazi humanitás. Igazunk volt hát. A takarékpénztár részére ne tessenek megterhelni a társadalmat, a mely a maga filléreiből közvetlenebb jótékonytságot gyakorolhat.

Az egyesület tehát a rabok keresetképtelen családjait segélyezi? Még ezt sem! Ime a napokban könyörögve fordult a nyilvánosság előtt a nagyközönséghez egy urinő, aki éppen ilyen czímen vesztette el oldalát mellől a kenyérkeresőt. Hol volt a rabok családját segélyező egyesület? Miért engedte, hogy a társadalom, amely adózott az egyesületnek, adozzon nemes szívvel a szegény urinőnek is? Az egyesület célja tehát blikri! Még úgy sem tudja kötelességét teljesíteni, ahogy a nagytitiszteletű ur állítja.

Sokat tudnánk írni erről. Az érvek halmaza áll előttünk. De minek? Ez is elég dokumentum arra, hogy igazságot mondtunk. Akkor, amidőn ezekre megy a becsületes nyomorgók száma, rabokat segélyező egyesületnek sem igazi címén, sem másképpen célja nincs.

Azzal, hogy a nagytitiszteletű ur a rabokat lelki gondozásban részesíti, nemes feladatot teljesít. Ezt elismerjük! Ez kell azoknak, nem pedig olyan egyesület, amelynek címe is, pénze is van, csak ami a legfontosabb, eredménye nincs.

Maradjon csak a nagytitiszteletű ur a lelki gondozásnál s engedje, hogy a társadalom a rabsegélyző egyesület mellőzésével hozza meg áldozatát az arra érdemes szegényekért.

Sabi.

## VIDÉK.

**Barabás és a német leány.** Látogatásba ment dr. Barabás Béla egyik előkelő nagyváradi orvoshoz. A doktor ur

nem volt otthon, a mint a német bonne a legnagyobb sajnálattal jelentett ki. Barabás elővette névjegyét és átadta a németleánynak. Az elolvasva a nevet, aztán kipirult az arca, ránézett a képviselőre s hamisítatlan württembergi magyarsággal felkiáltott:

— Ellen Barabasch! Ellen!

Barabás azt mondja, hogy egyetlen éljen sem hatotta meg annyira, mint ez, mely egy német leány ajkáról köszöntötte a magyar függőlenség rendithetetlen bajnokát. Szinte könnyekig megratva, udvariasan németül felelt:

— Ich danke, ich danke...

A meghatottságtól egyebet nem is tudott mondani és sietve távozott.

**Eltűnt menyasszony.** Blum Róbert, a temesvári szocialisták vezére a temesvári rendőrségnél bejelentette, hogy tizenhét éves leánya Leoni mult hó 25-én este lakásából eltávozott s azóta nyomtalanul eltűnt. A leány jegyben járt egy vasuti altiszttel, kivel az esküvőjének már a legközelebbi napokban végbe kellett volna mennie. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást.

## Megfagyott gyermekek.

— Saját tudósítónktól. —

Nagy csapás érte tegnapelőtt — mint tudósítónk jelenti — Petenák Ádám árva-megye isztelvei lakos családját. Egyik fia, a 21 éves Antal cipészlegény az ünnepekre hazament látogatásba. Szerdán reggel indult el hazulról, hogy vissza menjen Trecsenbe, a hol azelőtt is dolgozott. A vasuti állomás jó másfél órányira van a községtől s minthogy kocsit nem kapott, gyalog indult el két öcsésével, a 14 éves Ádámmal és a 12 éves Mihálylyal.

Ez a két fiu segített neki a bõröndöt vinni. A mikor megérkeztek Kovalovára, a vasuti állomáshoz, a vonatra még várniok kellett. Ez idő alatt betértek egy kocsmába, hogy melegedjenek s ott a legény pálinkát rendelt s azzal itatta a két fiut is. Mikor a vonatnál elbucsuztak, még 10-10 krt adott a két fiunak, a kik ezzel visszamentek a kocsmába s ezen a pénzen is pálinkát rendeltek, melynek elfogyasztása után elindultak hazafelé. A két gyermek berugott az elfogyasztott pálinkától. A mint az erdei ösvényuton haladtak, lábaik megtágták a szolgálatot; a két gyermek leült egy kiálló sziklára.

Aznap hiába várták a szülők gyermekeiket. — Estefelé az apjuk elindult, hogy a gyermekeket felkeresse. Krelóban értesült arról, hogy a gyermekek ott pálinkáztak s az ösvényuton mentek hazafelé. Az öreg Petenák a megjelölt uton haladva, megtalálta a két fiut egymás mellett, de már mind a kettő esont-keményre volt fagyva. Éjnek idején szállították őket haza, de már nem lehetett őket életre kelteni.

## SZÍNHÁZ.

**Teréz kapitány.** Plarquet operettjének tegnap esti második előadása mintegy fél óráig töltötte meg a színház nézőterét közönséggel, amely közönség ugyancsak tartózkodóan, sőt mondhatni hidegen viselke-

dett az újdonsággal szemben. Taps csak györon hangzott fel, habár az előadás most sokkal jobb volt, mint az előző esti. A szereplők — élőkön Komlóssy Emmával — ugyancsak sokat fáradtak a siker kivívásán a nem rajtuk múlt, ha törekvésük meddő maradt. Komlóssy Emma, ki ugy játékban, mint énekében kitűnő volt, továbbá Nagy Gyula, Sziklai, Éczkői, Székely, Szigeti Lujza teljes elismerést érdemlnek tegnapi munkájukért. (—i)

#### Ujházy Ede vendégjátéka.

Ujházy Ede a Nemzeti színház nagy művésze újra eljött szülővárosába, hogy négy estén át páratlan színházi élvezetben részesítse a közönséget. Felleptei iránt tehát méltán oly nagy a közönség érdeklődése. A jegyek kapósak a már mind a négy estére tömegesen váltották meg előre a jegyeket. Ujházy Ede először holnap este lép fel *A párisi szegények* című színműben.

**Dohányzás a színházban.** Bejött a tanyáról a Főregényes a színház egy akkora erős, izmos tagja, mint egy tölgyfa és hatalmas léptekkel beállított a színház csarnokába, minthogy joga van hozzá, bilétát váltott. Az előadás azonban kivételesen féljelenz-órakor kezdődött, de mivel az anyfi már hét órakor beállított, hogy az időt agyonbese, szivarra gyújtott. Már javában füstölt az anyfi mikora rendőrfőkapitány rá szólott:

— Azt hiszi kend, hogy a kocsmában van?

— Nini? Hát nem szabad itt szivarozni?

— Nem bizony. Megbűntetik érte az embert.

— Akkor mért nem írják ki a színházra, hogy nem szabad szivarozni... Az ember olvasná a falcat a tilalmat és a szivar helyett legalább a csibukját hozná el.

**A jövő hét műsora.** Színházunk közönsége a jövő héten élvezetes színházi esték elé nézhet. A műsor legalább sokat ígér. Hétfőn Ujházy Ede felléptével *Constantin abbé*, vigáték C bérletben. Kedden Ujházy Ede felléptével *A püski notárius*, énekes bohózat 3 szakaszban A bérletben. Szerdán Ujházy Ede bucsufelléptével *Silton Tomót*, vigjáték öt felvonásban B bérletben. Csütörtökön C bérletben *Teréz kapitány*, operette három felvonásban. Pénteken A bérletben *A páholy*, bohózat 3 felvonásban. Szombaton B bérletben *Gasprone*, operette 3 felvonásban. Vasárnap délután félhelyárakkal: *A gyimesi vadovirág*, népszínmű 3 felvonásban. Este bérletszűnetben *A zsidó honvéd*, énekes színmű 5 szakaszban.

#### ÚJDONSÁGOK.

**\* Ma kezdik az ingyen kenyérosztást.** A kenyérosztó bizottság határozatához híven ma, szombaton délelőtt 11 órakor kezd meg az ingyen kenyérosztást. Ez alkalommal háromszázötven kiló kenyéret osztanak ki a jelentkező szegények között. A kiosztást ma, mint napbiztosok: Áron Jenő, Balázs Ödön és dr. Benedek János

urak végzik. Ezentúl mindennap délelőtt 11 órakor lesz ingyen kenyérosztás a városbáza udvarán.

A nagybizottság tagjai megkapták a kimutatást, mely szerint 60 napra beosztva, felváltva hármassal teljesítik a kenyérosztás napbiztosai teendőket. A mai napon a kövekező három bizottsági tag lesz napbiztos, u. m. Áron Jenő, Balázs Ödön és dr. Benedek János. Holnap, vagyis vasárnap Berger Jenő, Bernáth Lajos és Biczó Gyula, hétfőn pedig dr. Bikonyi Sámuel, Biszka Gábor és Baskovits Mihály. Viselik rövid egy órára ez emberbaráti kötelességet, melyet a 60 nap alatt egyszer teljesíteni valóban nem nehéz feladat. Ezután minden három nappal előzőleg közöljük lapunkban a sorban következő napi biztosok névsorát, kik felkértek a pontos megjelenésre és akadályoztatásuk esetén helyettesítésükre is. A mai naptól kezdve a rendfenntartásra és a szegények számbavételénél való intézkedésre Bocskó Sámuel rendőrfőkapitány az elnökség kérelme folytán négy rendőrt rendelt ki a városbázaudvarhoz.

**\* A polgári kerékpáros-egyesület hazi estéje.** A debreceni polgári kerékpáros-egyesület jan. 23-án este 8 órakor az egyesületi helyiségben (a Dréher sörcsarnok külön e célra díszített teli kertjében) pályalapja javára hangversenyyel egybekötött hazi estélyt rendez, amelynek műsora a következő: 1. Zenei nyitány. 2. Kereskedő ifjak dalköre: „Szomoruan zug a szellő“ Tnaisz és Hodositól. 3. Rieding O: „Magyar ábránd“ László Bandi hegedű szólója. 4. Gramophon, bemutatja: T. A. ur. 5. Kereskedő ifjak dalköre: „Fehér gulya kolompja szói“ Szügyi Józseftől. 6. Ének: Komlóssy Emma urhölgy, a debr. színház tagja. 7. Vig monológ: Sziklai Miklós ur, a debr. színház tagja. 8. Kereskedő ifjak dalköre: „Éjjel az erdőn“, Abt Ferencztől. Hangverseny után táncz. A hazi estélyre személy-jegy 2 korona, családjegy 3 személyre 5 korona, amit az egyleti tagok is fizetni tartoznak.

**\* Vízkereszt a gör. katolikusoknál.** A gör. katolikus egyház holnap, azaz vasárnap tartja a vízkereszt ünnepét, mely alkalomból a helybeli gör. katolikus kápolnában a következő istentisztelet fog tartatni: Reggel 6 órakor nagy reggeli istentisztelet ugyanazon renddel, mint karácsony éjszakai; délelőtt 9 órakor szent mise és nagy vízszentelés; délután 3 órakor vespere, utána miroválás. 4 órakor sz. olvasó.

**\* Öngyilkosság a feleség miatt.** Fekete Károly még csak 27 éves már is a halálba vágott. Néhány hónappal ezelőtt megszeretett egy szép leányt, akit azután feleségül is vett. Azt hitte, hogy csendes kis hajlékuk azután már a boldogság íze lesz, ahová, ha gondterhes munkája után hazá tért, felesége feledten vete gyöngédségével, szeretetével, figyelmével az élet terheit s bajait. Fekete Károly úgy vette észre, hogy az édes ábránd nem valósult meg; hideg, rideg lett hozzá a felesége s talán nem is szereti. Annyira bebeszélte ezt magának s úgy

a szívére vette, hogy töprengései között sötét gondolata támadt, amit azután végre is hajtott. Revolvert vásárolt s a felesége távollétében jobb halántékon lőtte magát. Fekete Károly nem halt meg. Szenvedett napról-napra, de betegsége alatt megbánta tettét, mert arról győződött meg, hogy a felesége, a ki olyan odaadással ápolja, mégis csak szeretettel van hozzá. Fekete Károlyt tgnap Kabáról Debreczenbe hozták a közkörházba, hogy itt operálják. Egyetlen óhaja, hogy felgyógyuljon s azután még több szeretettel vegye körül a hiteztársát.

#### \* Jóváhagyott alapszabályok.

A „Debreczeni Torna- és Kerékpáros-Egyesület“ cím alatt a két régi egyesület fuziója folytán 1901. november hó 10-én ujjalakult egyesületnek módosított alapszabályait a nagym. m. k. belügyminiszter 1901. decz. 27-én 137986. V. a. számú határozatával a jóváhagyási záradékkal ellátta s a városi hatóság útján az egyesületnek viszaküldötte.

#### \* Megzavart mézesetek.

Betyus András hetes megunta a szolgálatot a csendőrségnél, hol pedig meglehetősen jól ment a dolga. Bucsuzásakor valami emléket is akart magával vinni, a mi aztán örökké emlékeztetesse szokra a szép napokra, melyet ott töltött. A búcsúlelek közül kiválasztott egy szép értékes órát s azzal utra kelt Debreczenre, hol már várt reá régi szeretője. A Csapókert 6. számú házában fogadott lakást és boldogan élte mézes heteit. A szerelmes pár azonban nem sokáig örülhetett egymás szép szemének, mert a kegyetlen rendőrség Porcsin Ambrus lovas rendőrsparancsnok személyében megzavarta a boldog idilt és a bűnös betest az ellopott órával együtt letartóztatatta. A rendőrséget táviratban értesítették a hűlten szolgáltságáról s ennek alapján, egy napi keresés után, Porcsin Ambrusnak sikerült a Csapó kertben rátalálni.

**\* Benedek János bucsuja.** — A debreczeni vendéglős ipartársulat meleg, családi jellegű bucsulakomát rendezett tegnapi este a Törő Imre Csapó-utcai vendéglőjében Benedek János országgyűlési képviselő tiszteletére abból az alkalomból, hogy a társulatnál viselt ügyészi állásról leköszönt. A lakomán megjelent Ábrahám Dezső dr. az ipartársulat új ügyésze is és neki, valamint Benedeknek egyaránt kijuttat az ünnepeletésből. Hauer Bertalan a társulat elnöke, meleg hangú és igen szép bucsubeszédet intézett a távozó ügyészhez, majd Ábrahám drt. köszöntötte fel igen olmoson, így fejezvéa be szavait:

— Reméljük, hogy az új ügyészünk, mint az eddigi is, a társulatunk kebeléből, csak mint országgyűlési képviselő távozik.

Az új ügyészt lelkesen megéljenzették. Ezenkívül még igen sok felköszöntő hangzott el a lakomán, amely Rácz Károly zenekara mellett a késő éjszaka ért véget.

**\* Lezuhant a padlásról.** Klein József meszáróstanoncz előtt örök időkre emlékezetes marad a tegnapi hózivataros téli nap. Gazdája, a Mester-utca 21. szám alatt lakó Kolb Lázár megbizta, hogy a padlásról hozzon le valamit. Az udvaron kavargott a hó, a szél sziválya futta le a háztetőről s a fiu eltakarva szemét ment a háztetőhöz támasztott létrához s azon igyekezett fel a padlásra. A hózivatar miatt meg se nézte, hogy áll a létra, nem is igen törődött vele, hanem sietett, hogy minél előbb a padra jusson. Mikor már a padlásajtónál járt, a létra megcsuszott a frissen esett hóban s Klein József a létrával együtt lezuhant. A szegény fiu tehetetlenül maradt a frissen esett hórakáson, nemcsak súlyos zúzódásokat szenvedett, hanem még a balbarja is eltört. A fiu nyögésére siettek ki a házbeliak, akik aztán gondolkodtak arról, hogy Klein Józsefet mielőbb a kórházba szállítsák. A fiu állapota súlyos ugyan s bárba belső sérüléseket is szenvedett, azért nem reménytelen. A kórházban igen gondos ápolásban részesítik.

**\* Zion egyleti választók** élénk mozgalomra ébresztették az egylet tagjait s a tegnap közölt névsorral szemben egy másik része a tagoknak a következők választása mellett foglalt állást: Rendes tagokból: Burger D. József, Emerich Arnold, Fényes Mór, Gabányi Sándor, Glück Adolf, Gottlieb Dávid, Hauer Bertalan, Hoffmann Sándor, ifj. Kellner Dávid, Keiner Adolf, Klein Miksa, Kremer Jakab, Róssa Lajos, Roth Antal, Rosnberg Simon, Rosenberg József, Rosenthal Dániel, Steier Gyula, Schweitzer József, Schwarz M. L., Schwarz Vilmos, Weisz József. Pártoló tagokból: dr. Bakonyi Samu, dr. Fejér Ferencz, Hochfelder Jakab, Kohn Lipót, Lusztig Dezső, Márkus Miksa, Reichmann Ármis, Rosenfeld Salamon, Stern József, Turai Farkas, Weisz Sándor.

**\* Addig jár a korszó a kutra...** A vasuti állomáson kitűnően mulatnak egy alacsonyabb rangu alkalmazott felsülésén, aki ugyancsak drágán fizette meg, hogy a tilosban járt. Feleségét ugyanis a féltékenység zöld szemű ördöge nem hagyta nyugodni s mindég kételkedett a férje hűségében. A huszonegyórás szolgálatok gyanusak voltak előtte, mert nagyon alkalmasak arra, hogy a férj uram apróbb botlásait leplezze. Hasztalan bánt vele a férje a leggyöngédebben, nem tudott nyugodni s minden áron bizonyosságot akart. Titkon tervet kovácsolt, melyet tegnap végre is hajtott. Tizenkétéves Miklós nevű öcsés leányrubába öltöztette s titkos megbizással bocsájtotta el. A ravasz gyermek remekül végrehajtotta a rábizott fontos teendőket. Az esteli órában ott forgolódott sógora közelében, kinek csakhamar feltűnt a formás paraszt leány. Szemet vetett rá, beszédbe elegyedett vele. — Gyöngéden magához húzta a szemér-

mesen húzó leányt, megölelte s megcsókolta. Ez volt a veszte, mert a közelben lekelődő felesége a következő pillanatban előugrott s a kezében levő kőkorsóval úgy helyben hagyta a férj uramat, hogy öt helyt törte be a fejét. Az érdekes jelenetnek tanui voltak az állomáson lévő utasok is s általános derűtlenséggel tárgyalták a felsült vasutas tragikomikumát. A feleség pedig az eltört korszó romjain elmélkedik s lát valami igazságot abban a közmondásban, hogy addig jár a korszó a kutra, amíg eltörik...

**\* Asztalos ifjak táncvizalma.** Holnap, azaz vasárnap este tartja a debreczeni asztalos ifjuság a Bika szálloda dísztermében zártkörű táncvizalmát, amelynek tiszta jövedelmét az alakítandó önképzőegylet javára fordítja. A zenét Veres Tóni kedvelt zenekara szolgáltatja. A mulatás iránt már is széles körben nagy az érdeklődés. A rendezőség, melynek élén Dinnyés Gyula asztalosmester áll, mindent elkövet, hogy a mulatást kedves vendégeinek élvezetessé tegye. A hölgyeknek gyönyörű tánczrenddel kedveskedik, melyek egy helybeli, jó izléséről általánosan ismert díszműparosnál készülnek. Jegyek előre válthatók: Szentkirályi Tivadar díszműaru üzletében, Bekés Lajos divatáru üzletében és Szabó István papírkereskedésében, valamint este a pénziánál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

**\* Szavazó-urnák a város-házán.** Már régóta panaszkodnak a városi bizottsági tagok, hogy szavazások alkalmával a cédulák beszédére nincs megfelelő tartály, hanem a szavazatszedő bizottsági elnököknek rendszerint saját kalapjukat kell e célra feláldozni. Most e bajon segítni akarván, a városi főjegyző felhívta Spiro Miklós helyben lakó faragó művészt, adjon rajtot és költségvetést, mennyibe kerülne két ilyen szavazó urnának jó minőségű kőfából, díszes faragványu előállítására. Spiro M. elkészítette a két szavazó urna rajzát s tegnap nyújtotta be a főjegyzőhöz. Az egyik urnán Debreczen város czimere látható domborműben, díszesen kifaragva, a másikon pedig Minerva istennő feje van ugyancsak domborműben alkalmazva. Az urnák magassága 33, szélessége 18—20 centiméter. Ára a két urnának 120 és 100, együtt 220 korona volna. Azt hisszük a városi tanács módot fog találni, hogy e két szavazó urnát mielőbb megrendelhesse, ha pedig másképen nem lehet, kövesse legalább a kir. törvényes példáját, hol évtizedek óta egy sárga porcellán dohánytartó szolgált szavazó urna gyanánt.

**\* Adomány.** Folyó hó 16-án Szentosi János polgártársunk vendégszerető házában tartott dísznőtor alkalmával a mi nemes szívű és mindég vig Farkas Bertibátyánk indítványára az ingyen kenyér javára 12 korona gyűlt össze, mely összeg hozzánk jutott el és mi továbbítottuk az illetékes bizottsághoz.

**\* Az ingyen kenyér** javára újabb adakoztak:  
Kömlyosy Arthur főjegyző 10 kor. — fill.  
Kaszanyitzky Endre 5 " — "  
Egy asztaltársaság 2 " — "  
együtt 17 kor. — fill.  
Eddigi gyűjtés 1902. évre 721 kor. 68 fill.

Összes bevétel 733 kor. 68 fill.  
Fenti adományokat hálás szívvel nyugtázza Debreczen 1902. jan. 17. Varga Károly jegyző, bizottsági pénztárnok.

**\* Hangverseny a zenében.** Nagy érdeklődés mutatkozik a Torna-és Kerékpáros-Egyesületnek vasárnap délutáni 4 és fél órakor a zenében tartandó hangversenye iránt. Tekintve azokat a neveket, melyekkel a műsorban találkozunk, az érdeklődés teljesen érthető. Az egyesület elnöksége kéri azokat a tagokat, a kik a december 4-iki vacsorán a jegyek átvételére kötelezték magukat, hogy azokat még a mai nap folyamán átvenni sziveskedjenek akár Gyürky, akár Szentkirályi urak üzletében. A közönség tájékoztatására, minthogy meghívók nem mentek szét, közöljük az egész műsort: 1. Beethoven: C-dur concert. Két zongorán előadja Sonnenberg Berta k. a. és P. Nagy Zoltán ur. 2. Arany János: Éjféle párbaj. Szavalja dr. Varga Lajos ur. 3. Schumann R: a) Éji dal. b) A két gránátos. Énekli Sáfraay Lajos ur. Zongorán kíséri Tóth Árpád ur. 4. Bloch József: Hegedűverseny. Előadja Darvas György ur. Zongorán kíséri Marton Géza ur. 5. Vig monolog. Előadja Sücs Margit k. a. 6. Operettrezenetek. Énekli Kömlyosy Emma k. a., a debreczeni színház tagja. Zongorán kíséri Marton Géza ur.

**\* Vasárnap este** é hó 19-én a katonazenekar új műsorral hangversenyt rendez a Dreher-sörözősarnok Telikort éttermében. Óriási választék különféle ingyen ételekből, frissen csapolt korona-sör, a la pilseni, a nap minden órájában kapható. Söt színház után friss sört csakis Márkusnál kaphatunk.

**\* Nincs többé ősz haj.** Mentzikoff orosz borbély érdekes felfedezést tett. A nagytudásu figaro ugyan is kisütötte, hogy a haj őszülését egy bacillus idezi elő, amely megrontja a hajban foglalt festőanyagot. — Kisütötte, hogy ha az ember egy bizonyos szerrel, — a melyet ugyan még nem talált fel, de már előre is elnevezett „Pigmentofág“-nak, — kiirtja ezt a bacillust, akkor — nincs többé ősz haj. Rajja, Mentzikoff ur, csak találja fel a „Pigmentofágot“ és ölje meg a bacillusokat. A hálás utókor szobrot fog önnök állítani.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

**§ A csongrádi petlozió.** (Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése) A Kuria ma délelőtt a csongrádi választás ügyével foglalkozott. Az utolsó választáson Csongrád hirhadt helyi jelöltjét, Hegyi Antal plébánost leverte dr. Baross János miniszteri fogalmazó, a ki

persze szabadelvű programmal lépett fel. A fiatal Baross 29 szóösszegegyeztetés után mint legfiatalabb magyar képviselő, a háznak egyik korjegyzője lett a megalakuláskor. Mandátuma ellen azonban a Hegyi hívei petícióval éltek, azt a vádat emelve, hogy a megbízó levélhez nem valami kifogástalan utakon és módon jutott.

A támadók kérvénye szerint, a melyet Paiss tanácselnök elnöklésével tárgyaltak ma, Barossnak a pártja vesztetett, érdekében hivatali presszió működött s a legfurfangosabb módon etette és itatta a választókat. A potya lakomákat igen ötletesen rendezték, hogy megkerüljék a törvény tilalmát. Azt cselekedték, hogy ma az egyik, holnap a másik helybeli vendéglős hívta meg Csongrád népét eszem iszomra, névnap, vagy születésnap ürügye alatt. Kaszanyiczky Dénes vendéglős például — a mint a széküldött meghívókban írta — a „saját lakásán“ 400 vendéget vendéglősül meg állítólag a maga költségén. Aztán a hivatalos körök is mind a Baross javára dolgoztak.

— Szóval — mondotta Fridvalszky, a kérvényező képviselője, csak a jászberényi választás volt a csongrádhoz fogható.

Paiss elnök: Kérem, ne tessék ide nem tartozó más választásokra hivatkozni.

A támadók ügyvédje után a védő terjesztette elő a választás védelmét.

A Curia az ítélet kimondását holnapra halasztotta.

### Agyonvert üzlettárs.

— Törvényszéki ítélet. —

Debreczen, jan. 17.

A debreczeni kir. törvényszék Oláh Miklós dr. elnöklete alatt érdekes bünperben hozott tegnap ítéletet. Egy debreczeni iparos ült a vádlottak padján, erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértéssel vádolva.

A tegnapi tárgyalás már a második volt ebben az ügyben. Egy hónappal ezelőtt már megkezdtek az ügyben a végtárgyalást, de annak idején a felmerült körülmények miatt a tárgyalást elnapolták, a bizonyítási eljárás kiegészítése végett és csak ma került ítéletre a sor.

Az eset előzményei a következők:

Pálinkás Ferenc kovács és Bosznai János kerékgyártó társas viszonyban folytatták a mesterségüket. Eleinte szépen meg voltak egymás mellett, csak akkor tört ki a háború, mikor a két mester felesége összekülönbözött. Ez pedig a múlt év őszén gyakori dolog volt a háznál. A műhely Bosznai Jánosék lakásában volt és Pálinkás Ferenc is ott lakott az udvarban. Amint az idő mulott, a két család, de különösen az asszonyok között mind élesebb fejlődött a csivódás. Egy napon, mikor ilyen heves jelenetet idéztek elő az asszonyok, Bosznai János elvesztette a türelmét, kiment az

udvarra és Pálinkás feleségét pofonította. Az asszony bement és elpanaszolta az urának, de ebből még nem történt baj. A járásbíró elé vitték az ügyet, Bosznai pedig felmondta a lakást Pálinkáséknak.

Egy más alkalommal Bosznai János Pálinkásék tanoncát verte meg és noha még nem telt le a fölmondási idő, Pálinkástól a lakás kulcsát követelte Bosznai János. Ez a jogtalanság már végig sértette Pálinkás Ferencet, egy közelfekvő vasrudat kapott fel és az üzlettársa felé sujtott. Az ütés Bosznait alsó balkarján érte és könnyebb sérülést szenvedett. Másnap Bosznai kiment valami szüreti mulatságra és elmulasztotta orvoshoz menni a sébével. Ennek az lett a következménye, hogy vérmérgezést kapott és egy hét leteltével meg is halt.

Felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntetőért emelt vádat az ügyész Pálinkás Ferenc ellen. A tegnapi tárgyaláson a termet zsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség. Mintegy 30 tanút hallgattak ki, akik nagyjából egyformán vallanak. A védelmet dr. Ujlaki Hugó ügyvéd képviselte. Pálinkás Ferenc védelmére azt hozta fel, hogy ő nem a karján, hanem a csipőjén ütötte meg Bosznait. Az orvosi vélemény szerint azonban a karon esett ütést egy súlyos eszközzel hajtották végre, míg a csipőn ilyesmi nem volt észlelhető. Ekkor a vádlott arra hivatkozott, hogy esetleg azon a szüreti mulatságon is megüthette valaki Bosznai Jánost. A kihallgatott tanúk vallomása szerint azonban ilyesmi a szüreten nem fordult elő és Bosznai már sebes karral jött a szüretre.

Horváth István dr. kir. alügyész hosszú vádbeszédben bizonyította a bűntény fennállását, majd Ujlaki Hugó dr. határozott vádbeszédben igyekezett feltüntetni, hogy a Pálinkás ellen emelt vád nincs bizonyítva.

Az elnök este fél 7 órakor hirdette ki az ítéletet. E szerint Pálinkás Ferencet 6 havi börtönrre ítélte a törvényszék erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntetőért, ezenkívül 2500 korona kártérítést tartozik a megölt ember családjának fizetni. Az ügyész, valamint a védő fellebbeztek.

### TÁVIRATOK.

#### Ismét halálos párbaj.

Berlin, január 17. Még ugyaszólván le sem csillapult az a felháborodás, mely a szegény Blasskovits hadnagy párbajban történt eleste felett tört ki elemmentáris módon Németországban, már ismét hasonló szomorú tragédia játszódott le magában a birodalmi fővárosban Berlinben. Bemingen, hannoveri tartományi tanácsosnak, a nemzeti szabadelvűpárt vezérének legidősebb fia ma reggel ugyanis pisztolypárbajt vívott a felesége miatt Falkenhagen földbirtokossal. A párbajban Bemingen halálos sebet ka-

pott — A szomorú végződésű párbaj, éppen most, mikor a császár határozott óhajára a legszigorubb intézkedésekkel akarják a párbajmániát elyomni, óriási szenzációt keltett.

### Az asszony verve jó.

— Saját tudósítónktól. —

Ennek a közmondásnak hódolt Boga Antal mátéfalvi lakos, aki alig egy év előtt nősült, de azóta majdnem minden héten elverte a feleségét egyszer-kétszer. A felesége egyideig csak tűrte ezt az állapotot, de végre is beleunt s ott hagyta az urát. Ekkor Boga kérésére fogta a dolgot s addig rimázkodott az asszonynak, míg ez visszatért a férjéhez. Boga azonban újra kezdte a verést s a mikor felesége azzal fenyegette, hogy ismét elhagyja s nem is jön többet vissza, Boga kijelentette, hogy az esetben agyonlövi a feleségét is, meg annak a szüleit is.

A szegény asszony a szüleit féltette legjobban, mert ismerte férje indulatos természetét, ezért tehát tűrte a veréseket. A napokban — mint tudósítónk jelenti — ismét nagyon elverte Boga a feleségét, úgy, hogy a szegény asszony alig tudott a lábán állani.

Ez a kínzás végképp elkosorította az asszonyt s megérlette benne azt a gondolatot, hogy megszabadítja magát a brutális embertől. Tegnapelőtt este Boga részegen ment haza s amint lefeküdt, rögtön el is aludt.

A menyecske ekkor elővette férje borotváját s ezzel ketté vágta az alvó ember nyakát. Az asszony a gyilkosság elkövetése után bezárta az ajtókat s miután előbb az ágyat, hol a férje véres hullája feküdt, petróleummal leöntötte és meggyújtotta, elment a szüleihez. A tüzet csak jó későre vették észre, a mikor már a háztető is égott. Mikor eloltották a tüzet, megtalálták Boga megszenesedett hulláját. A csendőrség az asszonyt rögtön gyanuba fogta, aki töredelmesen bevallotta bűnét.

### FARSANGI NAPTÁR.

— Mikor mulat Debreczen? —

- Január 18-án. Vázsonyi Vilmos dr. felolvasása a Csarnokban.  
 „ 18-án. Függetlenségi-Kör táncszestélye.  
 „ 18-án. Postások bálja.  
 „ 19-én. A Debreczei Torna- és Kerékpáros Egyesület hangversenye a Zenében.  
 „ 19-én. Asztalos ifjuság bálja.  
 „ 23-án. A Polgári Kerékpáros-Egylet hangversenye.  
 „ 25-én. Kereskedők bálja.  
 „ 26-án. Polgári-Kör bálja.  
 Február 1-én. Bohóc-estély.  
 „ 2-án. Iparos-Kör bálja.  
 „ 8-án. Jogász és Tisztviselő-Kör táncszestélye.  
 „ 8-án. Stern József és Testvére kőfogó személyzetének táncszestélye a Margit dísztermében.  
 „ 15-én. Füller-egylet tea-estélye.

## A tenger fiai.

— Ragány. —

Ira: **Rudyard Kipling.**

Angol eredetiből fordította:

**Szebenyei József.**

Az alászálló nap a tengert rózsaszínűre és lilára festette és mintha ezermillió csep folyékony arany lett volna az a hosszú hullámsor, kék és zöld menta szerű árnyékok vette a hullámmöglyre. Minden láthatáron belül eső halászbárkához elszórtan igyekeztek a csónakok és úgy látszott, mintha valami láthatatlan zsineggel vonta volna őket magához a bárka. A kis fekete alakok pedig, a csónakokban holmi mozgó játék babáknak látszottak.

— Jó fogást csinálhattak, mondá Dan a fogai között, félig lehuynva szeméit. Manuelnél nincs hely egyetlen talra sem. Mélyen jár a csónakja.

— Melyik a Manuel? Nem értem honnan ismered meg őket olyan messziről.

Az utolsó csónak délfelől. Ő talált meg téged tegnap este, mondá Dan az újával mutatva. Manuel portugálosan evez azt meglehetősen büszkén. Keletre tőle, — az ember jóval jobb mint az evezése Pennsylvania. Keletre onnan, — nézd milyen szépen sorba kerülnek — az esett vállakkal Long Jack. Ez egy Galvay ember és dél Bostonba való. Ezek a Galvay-k mind jó tengerészek. Északra ott tulnan, — majd hallod mindjárt dalolni az Tom Platt. Hadi tengerész volt az Ohio-n az első hadi hajón azt mondja, amelyik a Horn fokot megkerülte. Sohasem beszél másról, kivéve hogy enekel is. Hallod? Nem mondtam!

Melodikus, mély énekhang jött az északi csónak felől. Harvey hallott valamit emberek felől, akiknek hideg volt a kezük meg a lábuk, aztán meg ilyesmit:

„Nem bánjuk azt nagy Istenem,

A hullám-víz ha főd!

Fölöttünk felhő gomolyog,

Alattunk meg a kőd.“

— Tele van a csónakja, mondá Dan nevetve. Ha azt énekli, hogy „Kapitány“, akkor tele van.

Az meg dalolt tovább:

„Hozád hatalmas kapitány

Csak azért eszenek:

Kriptába, földbe tengerészt

Hogyne temessenek.“

— Nagyszerű Tom Platt! Majd meglátod: holnap elmeséli neked az öreg Ohio történetét. Látod azt a kék csónakot mögötte. Az a nagybátyám — az öreg édes testvére — és ha netán a rossz szerencse szabadon jár a vizeken, az biztosan bekapaszkodik. Nézd csak milyen gyengén evez. Fogadnék a fizetésembe, meg a ré-

szembe, hogy Salters bácsi az egyedüli ember, aki fennakadt — persze, hogy fennakadt.

— Mi akasztja fenn? Kérdé Harvey, aki ismét kezdett érdeklődni.

— Fővény, természetesen. Persze, hogy fennakadt, mert lelógatta a könyökét. Salters bácsi szerencséje, elkábult. — No most megfogjuk a csónakkötelet és behuzzuk őket. Igaz amik épen most mondtál, hogy sohas dolgoztál egy csipetnyit sem?

— Azért majd megpróbálok dolgozni, felelt Harvey fölegyenesedve. — Csak az a baj, hogy nagyon új.

— Fogd meg azt a kötelet. Mögötted!

Harvey megragadta a kötelet és azt a hosszú vaskampót, amely a főárbocon lógott, mialatt Dan lehuzott egy másikat, ami egynevezett „emelőrud“-on függött, amint Manu közeledett megrakott csónakjával. A portugál mosolygott az ő fényes mosolyával, — amit Harvey későbbben oly jól megismert — és egy rövid nyelvű villával elkezdte a halat a hajó üregbe dobálni.

— Kétszázharmincnyég! kiáltotta.

— Add neki a horgot, mondá Dan és Harvey odadobta Manuel kezéhez. A csónak végén kiálló kötélburokba csuszította, majd megfogta Dan kötelet, odaerősítette és lassan elkezdett a hajóra mászni.

— Folyt. köv. —

## Önkéntes árverési hirdetés.

Szabó Bálint és Társai tulajdonához tartozó, a debreczeni 4763 számú tjkvben fölvelt Hatvan-u. 71-ik népsorszámu ház, mely tartalmaz 1 bormérő helyiséget, 1 bolthelyiséget, 8 szobát, 4 konyhát, kamarát, 1 nagy istállót és 1 pinczehelyiséget — 20,000 korona kikiáltási árban, melyen alól az ingatlan el nem adatik, a folyó január hó 22-ik napjának d. u. 3 óráján, a kir. törvényszék árverési termében önkéntes árverés alá tétetik ki. Az árverési feltételek közös megbízott Kálmánchey Mór ügyvéd ur irodájában Piacutca 42. sz. alatt, (Biedermanház) megtekinthetők.

## SZINLAP.

Ma szombaton, „B“ bérlet, harmadszor:

## Teréz kapitány.

Operátó 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Vardanil Márki, ezredes — Szathmáry.  
Teréz, leánya — — — Komlósy.  
Hercsine, a márké huga — Szigei L.  
Philipp de B-llegarde, kapitány Székely.  
Duver, királyi közjegyző — Sziklay M.  
Sombreno, ezredes — — — Nagy Gy.

Holnap vasárnap, két előadás;

délután 3 órakor:

## A FURCSA HÁBORÚ.

Este 7 és fél órakor:

Ujházi Ede ur, a Nemzeti színház művészneg első vendégfelléptével:

## PÁRISI SZEGÉNYEK.

Színmű egy előjátékkal, 7 képben.

161

1902

## Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, miszerint a város tulajdonát képező következő földbirtokok u. m. 1. A Gilányi laktanya éa Boldogfalvai kert közötti 5 hold legelő föld az 1902. évi okt. hó 1-től 1905. évi okt. hó 1-ig terjedő 3 évre.

2. A sziki gyakori 388 hold föld a Csukás csapszékkal együtt az 1902. évi okt. hó 1-től 1908. évi okt. hó 1-ig terjedő 6 évre az államvasuti pálya melletti I. II. III. IV. sz. faraktári helyek az 1901. okt. hó 1-től, 1907. okt. hó 1-ig terjedő 6 évre az árverési feltételekben megállapított kikötések mellett hasznobérbe adatni fognak.

Az árverés megtartására határidőül az 1902. évi febr. hó 12-ik napjának d. e. 9 órája a városháza nagytermébe kitűzetett.

Miről árverelni szándékozik azzal értesítettnek, hogy az árverési feltételek a számvevőségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és hogy kötelesek a kikiáltási ár 10%-át árverelőik az árverelő bizottság kezéhez készpénzben, vagy megfelelő értékű értékpapirban befizetni.

Debreczen, 1902. jan. 9.

**A városi Tanács.**

Az általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

## SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

## TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota).



